

Till HaV angående Nationell plan för omprövning av vattenkraft, Dnr 99–2019 efter konferensen samråd – Vattenmiljö, vattenkraft 2019-05-28 i Umeå

Vuollerimbygdens lokalbefolkning och övriga boende efter bägge älvdalarna från mötet Lilla Lule älv (24 mil lång) med Stora Lule älv (46 mil lång) underkänner den nya vattenlagen från 2018, processen bakom (så kallad samrådsprocess, Nationell Strategi och Nationell Plan) samt Energiöverenskommelsen 2016.

De statligt ägda kraftverken inom Jokkmokk har alltsedan utbyggnaden startade för över 100 år sedan fram till 2019 levererat el för **närmare 300 miljarder kronor till statskassan. Bygden "la i vågskålen"** det som en gång ansågs vara landets viktigaste laxälv. En älv som idag skulle kunna ge enorma utkomstmöjligheter för lokalbefolkningen även med minimiflöde av vatten i älven (fiske, turism, matförädling, biologisk mångfald, osv.).

Älven ger inkomster till Staten utan att kommunen får något tillbaka. Samtidigt infrias inte de på 1950 talet givna löftena för rätten att utvinna elkraft ur vattnets fallhöjd som forsade från Letsi förbi byarna. Astronomiska intäkter kommer från kraftverken i den ekonomiskt svaga inlands- kommunen vid Polcirkeln. Resurser som Staten använder till en blomstrande utveckling av folkhemmet, vilket främst gynnar storstadsregionerna. Beslutande myndigheter/politiker godkänner samtidigt att Jokkmokk ensam med sin svaga ekonomi försöker motverka den utarmning av glesbygdskommunen som sker.

En återblick av befolkningsutvecklingen är motiverad. År 1957 lokaliserade Kungliga Vattenfallsstyrelsen huvudkontoret för Luleälvsarbetena till Vuollerim. Mellan åren 1960 till 2015 växer Luleå med 152% = Från 30 105 till 76 088 invånare. Samtidigt minskar Vuollerim med 57% = Från 1 600 till 683 invånare och Jokkmokks kommun minskar med 56% = Från 11 533 till 5 072 invånare.

Regeringar oavsett färg har i decennier trotsat "Hela Sverige ska leva" retoriken". Den politiska beslutsmajoriteten styr inkomsterna från norr till utbyggnad av Stockholm och större tätorter. Det sker till priset av glesbygdens fortsatt snabba utarmning i norr.

På bilden nedan visas början på den 17 km långa torrfåran i Lilla Lule älv som går till mötet med Stora Lule älv. Korta spgeldammar finns vid byarna Padjerim och Vuollerim. Lule Älvdals Serviceorgans ordförande syns gående i torrfåran. Elkraften från Letsi-dammen genereras istället via turbiner från Lilla Lule älv in i en 8 km lång tunnel som sneddar över till mötet med Stora Lule älv.

I Vattenfalls marknadsföring kallas deras vattenkraft för "hållbar", trots torrfåror. I ringen vandrar undertecknad.

Både Vattenfall AB och ägaren staten har visat kallsinnighet vid lokalbygdens påpekanden om att det enbart talades om att utvinna kraften ur vattnets fallhöjd på Lilla Luleälv-sträckan om 17 km från Letsi till mötet med Stora Luleälv. Det talades överhuvudtaget aldrig om torrläggning.

Sveriges politiker har blivit matade med argumentet att elsystemet är hotat, när det enbart och uteslutande handlar om att skydda framtida vinster. Staten har när det gäller Luleälven i första hand prioriterat att Vattenfall genererar maximal vinst till statskassan före hänsyn till klimat, miljö, lokala arbetstillfällen och till tidigare generationers löften som gavs till Jokkmokk för rätten till Vattenkraften.

Vattenfalls bolagsstämma 11 april 2019 avslöjar statens brist på ägarstyrning.

Riksdagsledamot [Birger Lahti](#) (v), refererade till samtal som han haft med folk från orten och som var med och minns diskussionerna när Vattenfall utlovades rätten att utnyttja vattenkraften. Det framkom en bild att Vattenfall inte infriat sina löften. Mot den bakgrunden ställde riksdagsledamoten frågan vid årsstämman om Letsi torrfåra direkt till Magnus Hall, verkställande direktör och koncernchef i Vattenfall AB sedan 1 oktober 2014.

Frågan löd citat: *Är Vattenfall helt emot en förstudie om miljötappning på 10m³/sek i Lilla Lule älv, Europas längsta torrlagda älvfåra?*

Hall svarade citat: *Det är en gammal fråga. Det har varit en lång diskussion. Och jag själv har inte varit med i varje detalj, men vi har tagit del av alla synpunkter, och vår ståndpunkt är oförändrad gällande villkoren för vattenkraftens utbyggnad.*

Lahti tackade för att han fått yttra sig på stämman. Konstaterandet blev att Vattenfall inte ställer sig bakom en förstudie av Letsi. Ett besked på den frågan åvilar Staten, Vattenfalls ägare.

Vattenfalls information till bygden 1957 förpliktigar:

"För Jokkmokks kommun innebär förverkligandet av utbyggnadsprogrammet ett betydande och stadigvarande ekonomiskt uppsving". "Det i vattenkraftutbyggnaderna investerade kapitalet kommer att medföra kommunala skatteobjekt, dels i form av fastighetsvärden i reglerings-dammarnas kraftverk och övriga anläggningar och dels genom att viss del av företagsvinsten kommer att beskattas inom kommunen. Dessa nya skatteobjekt komma att successivt öka skatteunderlaget", "all möjlig hänsyn till bygd, näringar, naturvärden och befolkning", ".....tillförs bygden betydande arbetstillfällen, förbättrade kommunikationer, nya turistmål", ".... "för att genomföra detta program hoppas vi på ett givande samarbete med länet och bygden", osv.

Klargörande slutsatser.

- Frågan att besvara om förstudie/miljötappning på 10m³/sek från Letsi i Lilla Lule älv åvilar inte Vattenfall AB utan på ägaren Staten.
- Intäkterna från Jokkmokk ger Staten gott om utrymme för kostnadseffektiva insatser i t.ex. Letsi torrfåra som skulle gynna klimat, miljö och arbetsskapande insatser. Det ger Staten också ekonomiskt och miljömässigt gott om utrymme att infria löfterna från 1957. Insatser som kan inkluderas i Luleälvens energisystem utan att det påverkar vattenkraftens övergripande roll negativt i landets energiproduktion.

Gör om, gör rätt.

Regering och ansvariga ministrar uppmanas att omgående följa upp så att Vattenfall AB utan dröjsmål prioriterar genomförandet av Letsi Pilotprojekt – 10 m³/sek från Letsi i Lilla Lule älv – kallad Europas längsta torrlagda älvfåra. Vattenkrafts-industrins informatörer har hittills stoppat åtgärden genom att vilseleda beslutande ministrar, politiker och myndigheter. De har lyckats genom att över åren oriktigt hävda att av bygden föreslagna förstudie av Letsi Pilotprojekt inte är vare sig ekonomiskt eller miljömässigt försvarbart.

Enligt uppdrag

Undertecknas 27 juni 2019

Kurt Lundström, ordförande Lule Älvdals Serviceorganisation, ideell förening.